

Medicinsk åldersbedömning av asylsökande

Medicinsk åldersbedömning är en bedömning av en persons ålder med hjälp av olika medicinska metoder.

Syftet med de medicinska åldersbedömningarna är att utreda om den asylsökande är ett barn, dvs. under 18 år.

Idag finns det ingen medicinsk metod som kan fastställa en persons exakta ålder, men det finns flera metoder för att uppskatta ålder.

Metoder för åldersbedömningar:

- Röntgen av tänder. Rötterna till tredje kindtanden (3 molar) har traditionellt använts för åldersbedömning.
- Röntgen av hand/handled. Röntgen (joniserande strålning) har länge använts för att bedöma ålder.
- Magnetkamera. Undersökning av extremiteterna (handled, knäled, fotled).

Rättsmedicinalverket (RMV)

Medicinska åldersbedömningar genomförs inom Rättsmedicinalverkets rättsmedicinska verksamhet.

<https://www.rmv.se/verksamheter/medicinska-aldersbedomningar/>

<https://www.rmv.se/verksamheter/medicinska-aldersbedomningar/medicinska-aldersbedomningar-asylarenden/>

Rättsmedicinalverkets medicinska åldersbedömningar för att avgöra om en person är under eller över 18 år bygger på bedömningar från två undersökningar: tandmognadsbedömning och skelettmognadsbedömning.

<https://www.rmv.se/verksamheter/medicinska-aldersbedomningar/metoder/>

Socialstyrelsen

2016. *Metoder för radiologisk åldersbedömning. En systematisk översikt.*

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-7-4>

2018-01-12. Ett klagande om myndighetens arbete med frågan med anledning av att medicinska åldersbedömningar av asylsökande diskuteras just nu i flera medier.

<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/Sidor/fortydligandeomsocialstyrelsenarbetevadgallermedicinskaaldersbedomningar.aspx>

Etiska aspekter

Socialstyrelsen. *Åldersbedömning inom ramen för asylprocessen – en etisk analys. (2016)*

<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20213/2016-5-28.pdf>

Ethical aspects of medical age assessment in the asylum process: a Swedish perspective.

Malmqvist, E., Furberg, E. & Sandman, L. *Int J Legal Med* (2017).

<https://doi.org/10.1007/s00414-017-1730-3>

Smer. Medicinska åldersbedömningar i asylprocessen – etiska aspekter.

Medicinska åldersbedömningar som görs under asylprocessen väcker etiska frågor. Själva undersökningen aktualiserar frågor kring samtycke och innebörden av självbestämmande, respekt för den enskildes integritet, samt vikten av att mänskliga rättigheter respekteras vilket inkluderar barnets särskilda rättigheter.

Barn är alltid en extra utsatt grupp eftersom de har en begränsad förmåga att själva ta tillvara sina intressen. De barn som här berörs är dessutom i regel ensamkommande flyktingbarn, och därmed extra utsatta eftersom de saknar vårdnadshavare som kan tillvarata deras intressen. Det är därför viktigt att processen kring medicinska åldersbedömningar är utformad på ett sätt som möjliggör att barns rättigheter och intressen respekteras.

En annan aktuell fråga i debatten har varit om medicinska undersökningar över huvudtaget bör användas vid åldersbedömning av asylsökande på grund av de felmarginaler metoderna har. Valet att använda eller att inte använda sig av medicinska åldersbedömningar har etiska konsekvenser för inblandade aktörer. Smer har därför ansett att det finns anledning att analysera för- och nackdelar med olika handlingsalternativ.

<http://www.smer.se/wp-content/uploads/2016/10/Uttalande-medicinska-%C3%A5ldersbed%C3%B6mningar-slutgiltig-61.pdf>

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2016/10/Smer-Etiskt-forsvarbart-att-anvanda-medicinsk-alderbedomning/>

Aktuell debatt

Politiker ifrågasätter metod för åldersbedömningar av asylsökande. Lakartidningen.se 2018-01-09.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2018/01/Politiker-ifragasatter-aldersbedomningar-av-asylsokande/>

En majoritet av flickor nära 18 år kan felbedömas som vuxna med MR-knä. Fredrik Tamsen, specialist i rättsmedicin; doktorand, Uppsala universitet. Lakartidningen.se 2017-10-26.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2017/10/En-majoritet-av-flickor-nara-18-ar-kan-felbedomas-som-vuxna-med-MR-kna/>

Läkarförbundet: *Osäkra metoder utsätter läkaren för etisk stress.* Lakartidningen.se 2016-04-22.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2016/04/Lakarforbundet-Osakra-metoder-utsatter-lakaren-for-etisk-stress/>